

© Govert Driessens

Doodnormaal

Nederlands Studenten Kamerkoor
Projectplan 2021

Voorwoord

Van kleins af aan heeft het maken van muziek een grote rol in mijn leven gespeeld. Thuis speelde mijn vader gitaar, als kind begon ik met celloles en toen ik daar als tiener mee wilde stoppen mocht dat onder de voorwaarde dat ik op een andere manier met muziek bezig zou zijn. Na een paar jaar gitaar spelen belandde ik bij een andere celloleraar en in mijn studietijd vond ik een plek in het CREA Orkest. Een jaar later kwam ik in het Studentenkoor Amsterdam terecht, waar ik mijn liefde voor koorzang ontdekte. Met wat voor instrument je ook bezig bent, het was mij inmiddels duidelijk dat niks gaat boven het samen met anderen muziek maken. Dat de stem daarin zo voelbaar, direct en verbindend is, heeft mijn muziekbeleving totaal veranderd.

Vorig jaar heb ik voor het eerst deelgenomen aan het Nederlands Studenten Kamerkoor. Dat het koor elk jaar opnieuw gevormd wordt en het gehele project zich in tweeëneenhalve maand afspeelt, zorgt voor een intensief repetitieproces én een intensieve kennismaking met je medezangers. Deelname aan het NSK draagt dus zowel bij aan de muzikale als de persoonlijke ontwikkeling van de zangers. Dit sociaal enthousiasme is sterk verbonden met de kwaliteit van de muziek: je hoort dit vanaf de eerste inzet van de eerste repetitie terug in de klank van het koor, waardoor het repetitieproces en -niveau met de hoogste snelheid kan voortrazen onder begeleiding van een inspirerend artistiek team.

De groep is elk jaar gevarieerd wat betreft muzikale achtergrond. Veel studenten, waaronder ikzelf, beginnen pas met koorzang in hun studententijd en ontdekken dan hun liefde voor zingen. Na hun kennismaking met koormuziek bij lokale studenten koren kunnen zij bij het NSK op een zeer intensieve en inspirerende wijze kennis maken met zingen op een hoog niveau. Een groot deel van de zangers werkt echter al langer serieus aan hun vocale muzikale ontwikkeling, en ook zingen er vaak conservatoriumstudenten mee. Het NSK vervult door deze variatie een unieke plek in de Nederlandse koorwereld.

Dit jaar werkt het NSK aan een vernieuwend programma dat gewijd zal zijn aan de dood. Het programma, waarin de compositie voor koor en elektronica van de hand van jonge componist Dimitri Geelhoed een centrale rol speelt, zal de zangers op zowel muzikaal als theatraal vlak uitdagen: zij zullen het programma geheel uit het hoofd uitvoeren en onder leiding van regisseur KENZA Koutchoukali zal er extra aandacht zijn voor de beweging en algehele uitstraling van het koor in het overbrengen van de thematiek. Dit alles zal onder de bezielende leiding van dirigent Béni Csillag en repetitor Alba Roorda Martinez plaatsvinden. Zangcoach Bauwien van der Meer zal met de zangers werken aan de koorklank en zangtechniek.

We zien ernaar uit om dit gevarieerde en uitdagende programma te verwezenlijken en zijn hard aan het werk om een aansprekend programma te maken. Wij hopen te mogen rekenen op uw steun bij de realisatie van dit bijzondere project!

Caitlin Boonstra, voorzitter NSK 2020-2021

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Samenstelling bestuur	4
Projectomschrijving.....	6
- Speerpunten.....	6
- Programma.....	7
- Deelnemers	9
<i>Auditiedata en -locaties.....</i>	9
- Repetitieproces	10
<i>Regie</i>	11
<i>Repetitiedata- en locaties</i>	12
- Concerttour	12
- Doelgroep.....	13
Artistiek Team.....	14
- Dirigent: Béni Csillag.....	14
- Repetitor: Alba Roorda Martinez.	14
- Componist + solist: Dimitri Geelhoed	15
- Regisseur: Kenza Koutchoukali.....	15
- Zangcoach: Bauwien van der Meer	15
Opdrachtcompositie.....	16
- Opdracht.....	16
- Toelichting dirigent Béni Csillag op de keuze voor Dimitri Geelhoed	16
- Toelichting Dimitri Geelhoed op zijn compositie	17
- Betekenis van de compositie voor de podiumkunsten Nederland	18
- Toekomstperspectief	18
Maatschappelijk belang.....	19
- NSK-deelname	19
- NSK-gemeenschap.....	20
- Aandacht voor modern-klassieke muziek en hedendaagse componisten.....	21
- Culturele uitwisseling	21
- Voorprogramma: culturele samenwerking.....	22
- Educatie.....	22
Professionalisering en financiële duurzaamheid	22
- Monitoren en evaluatie.....	24
Contact	25
Bijlagen.....	26
- Bijlage 1: Promotieplan	26
- Bijlage 1: Sponsorplan.....	31
- Bijlage 2: Aanbevelingen	34

Inleiding

Na met de projecten *In the Beginning* en *Chants d'Amour* achtereenvolgens het begin der tijden en de liefde te hebben bezongen, zal het drieluik onder leiding van dirigent Béni Csillag worden afgesloten met een programma over de dood. Iedereen wordt vroeg of laat geconfronteerd met de eindigheid van het bestaan – van het eigen bestaan en dat van de mensen om ons heen. Het bewust zijn van 'het einde' is momenteel alomtegenwoordig. Collectief passen we dagelijks ons handelen aan om het risico op verspreiding van het Coronavirus te minimaliseren. Ofwel met het oog op bescherming van ons eigen leven, ofwel ter bescherming van onze gemeenschap. Vermoedelijk zal de impact van het Coronavirus ook tijdens ons project nog voelbaar zijn.

Met ons aankomende programma – *Doodnormaal* – richt het NSK zich op de betekenis van de dood voor het leven. Wat betekent de wetenschap dat het leven eindig is voor ons dagelijks bestaan? Welk licht werpt de dood op het leven? Veertig jonge amateurzangers zullen zich gedurende tien weken in de winter van 2020 op 2021 verhouden tot de eindigheid van het bestaan, en zich in de betekenis van de dood voor het leven verdiepen. Deelname zal voor hen niet enkel muzikale maar ook persoonlijke ontwikkeling betekenen. Gezamenlijk zullen ze de teksten en stukken bestuderen en gedachten en ervaringen met betrekking tot de dood uitwisselen. Ze zullen de vergankelijkheid van het leven én de muziek verkennen.

Waar afgelopen jaar muziek als uiting van de liefde centraal stond, biedt de relatie tussen muziek en de dood weer nieuwe inzichten. Muziek biedt troost. Het creëert ruimte voor emoties waar woorden tekortschieten. Muziek toont bovendien een mooie verwantschap aan de dood: beide zijn vluchtig en laten een herinnering, een melodie na. Ze blijven achter in onze gedachten wanneer de laatste adem uitgeblazen is, wanneer de laatste klanken weggestorven zijn. Met ons programma nemen we het publiek mee naar een katholieke dodenmis anno 2021, waarin muziek verwerkt is van de middeleeuwen tot op heden. Zowel de toevoeging van elektronica als de integrale rol voor bewegingselementen zullen het geheel tot een vernieuwende ervaring maken dat een breed publiek zal aanspreken. We hopen hiermee een mooie en indrukwekkende herinnering na te laten.

Samenstelling bestuur

Caitlin Boonstra (alt) – Voorzitter

Caitlin Boonstra (1994) studeerde vorig jaar af van de onderzoeksmaster Literary Studies aan de UvA. Ze speelt sinds haar achtste cello en zingt sinds vijf jaar in het Studentenkoor Amsterdam. In 2019 nam Caitlin voor het eerst deel aan het NSK. Tijdens het huidige NSK-project bekleedt zij de functie van voorzitter.

Simone Hermans (alt) – Secretaris

Simone Hermans (1999) is geboren in Ede, en studeert momenteel Bouwkunde aan de TU Delft. Op haar vierde begon ze met zingen op de Koorschool Midden-Gelderland, waar ze na vijftien jaar nog steeds met veel plezier zingt in het Kamerkoor van de Koorschool. Naast zingen heeft ze tien jaar pianoles gevolgd. Haar eerste deelname aan het NSK van afgelopen jaar is haar zó goed bevallen, dat ze als secretaris vastberaden is om van het aankomende project net zo'n succes te maken.

Maartje Stroo (sopraan) – Penningmeester

Maartje Stroo (1996) komt uit Zoutelande (Zeeland). Ze behaalde in 2017 een Bachelor Liberal Arts and Sciences aan University College Roosevelt te Middelburg en volgt momenteel masteropleidingen in Cognitive Neuroscience en Onderwijswetenschappen aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Maartje speelt sinds haar achtste trompet en begon op elfjarige leeftijd met zanglessen, waarna ze in verschillende (studenten)orkesten en -koren heeft gespeeld en gezongen. Voor het NSK-project van 2021 vervult Maartje de rol van penningmeester.

Feline van Leeuwen (sopraan) – PR-commissaris

Feline van Leeuwen (1998) is geboren in Lunteren en studeert sinds drie jaar Plantenwetenschappen in Wageningen. Ze is nu 21, komt uit een heel muzikale familie en probeert te achterhalen wat haar dromen waren. Sinds haar vijfde zingt ze samen met haar broertjes bij de Koorschool Midden-Gelderland en heeft hiermee van jongs af aan veel bijzondere projecten en reizen meegemaakt. In het bestuur zal ze de taak PR-Commissaris vervullen en ervoor zorgen dat u een kaartje gaat kopen!

Annet Pots (alt) – Acquisiteur

Annet Pots (1993) groeide op in Haarlem waar ze bij de Koorschool St. Bavo kennismakte met (klassieke) koormuziek, zanglessen en repetities, en zowel op cello- als pianoles ging. Tijdens haar studie Cultuurwetenschappen aan de UvA herontdekte ze het zingen bij Studentenkoor Amsterdam. Momenteel volgt ze een master Sociologie. Afgelopen jaar nam ze voor het eerst deel aan het NSK. Voor het komende project zet zij zich in als acquisiteur.

Lars Klamer (bas) – Koorcommissaris

Lars Klamer (1998) is geboren en opgegroeid in Amsterdam, waar hij nu ook literatuurwetenschappen studeert. Verder zingt hij als bas in het Studentenkoor Amsterdam en is daar ook bijna twee jaar als secretaris in het bestuur actief geweest. Bij het NSK zal hij de koorcommissaris functie op zich nemen.

Boris Verhaagen (bas) – Concertcommissaris

Boris Verhaagen (1997) studeert bouwkunde en zingt bij de lage bassen. Zijn muziekonderwijs begon op de vrijeschool in Zutphen maar nu zingt hij in koren in Delft, Leiden en Utrecht. Met zijn achtergrond in de architectuur zal hij de mooiste zalen selecteren als commissaris concertzaken.

Marijn Eigenhuis (tenor) – Sponsorcommissaris

Marijn Eigenhuis (1998) groeide op in het pittoreske Kampen en schrijft momenteel zijn eindscripties voor de studies Filosofie en Liberal Arts and Sciences, beide aan de Universiteit Utrecht. Al op zijn vijfde begon Marijn met zingen in het plaatselijke jongenskoor, en trad op als jongenssopraan in koorverband en als solist. Tijdens zijn studententijd is hij betrokken geweest bij een dozijn muzikale gezelschappen, maar onder hen spant het NSK toch wel de kroon. Voor het NSK-project van 2021 vervult Marijn de rol van sponsorcommissaris.

Projectomschrijving

In dit hoofdstuk staat de inhoud van *Doodnormaal* centraal. Onder andere wordt beschreven hoe het programma eruit zal zien, wat de doelgroep is, en hoe het project organisatorisch in elkaar zit.

Speerpunten

Elk jaar stelt het nieuwe Dagelijks Bestuur van het NSK enkele speerpunten op die de sturende lijn vormen in de organisatie van het project. Deze speerpunten vormen dus voor zowel het beleid als de uitvoering van het project belangrijke aandachtsgebieden – het bestuur doet zijn best om speerpunten te formuleren die zowel voor verbetering kunnen zorgen als praktisch haalbaar zijn. Dit jaar zijn dat de volgende punten:

1. **Naamsbekendheid:** Met *Doodnormaal* willen we het NSK onder de aandacht brengen van een nieuw publiek. Door de vernieuwende samenkomst van klassieke koormuziek en elektronica verwachten wij een divers publiek aan te zullen spreken. Dit jaar zal daarnaast extra aandacht uitgaan naar de regie van het programma, wat zal resulteren in een strakke voorstelling die voor een bredere doelgroep aantrekkelijk is. Tot slot streven we ernaar om ons komend jaar op nieuwe plekken te begeven: we zullen niet alleen de grote maar ook kleinere studentensteden aandoen, zoals Middelburg en Kampen. Gezien de christelijke en kunstminnende gemeenschap die zich in Kampen bevindt, verwachten we dat onder meer het Requiem van Duruflé hier goed zal vallen. Omdat het concert een nieuwe vorm zal krijgen en we nieuwe concertlocaties op de planning hebben, zien we dit als het uitgelezen jaar om het NSK bij een breder publiek onder de aandacht te brengen. Zie het PR-plan in de bijlage voor nadere toelichting op hoe we dit publiek willen gaan bereiken.
2. **Innovatie:** *Doodnormaal* zal qua vorm een geheel nieuw concert worden dan gebruikelijk is voor het NSK. Voor het eerst zal er een ontmoeting plaatsvinden tussen klassieke koormuziek, elektronica en muziektheater. Het programma zal – zonder pauze – geheel uit het hoofd worden gezongen en er zal extra aandacht uitgaan naar de regie en *stage presence* van het koor. Deelnemers zullen elk een eigen synthesizer op broekzakformaat bespelen die gebouwd is door de opdrachtcomponist Dimitri Geelhoed, waardoor zij zowel vocaal als instrumentaal zullen optreden. Dit alles zal een vernieuwende ervaring voor het publiek betekenen en een breed publiek aanspreken. De samenwerking tussen Béni Csillag, regisseur Kenza Koutchoukali en componist-solist Dimitri Geelhoed zal diverse kunstvormen samenbrengen en zo voor culturele uitwisselingen zorgen. De kwaliteit van de koorzang zal nog steeds centraal staan, maar de experimentelere vorm zal voor een moderne en nieuwe balans tussen klassiek repertoire en technologische vernieuwing zorgen.

3. **Actualiteit:** De thematiek van het programma is gezien de huidige Coronapandemie actueel: direct of indirect brengt het virus ons in aanraking met onze sterfelijkheid. De eindigheid van ons bestaan is hiermee in eenieders bewustzijn aanwezig. Wij willen met ons programma stilstaan bij de betekenis van de dood voor het leven, en samen met ons publiek een avond reflecteren op onze gedachtes en gevoelens omtrent de dood. Aan de hand van muziek en een passende vormgeving van het programma geven we uiting aan een thema waarbij woorden vaak tekortschieten.
4. **Professionaliteit:** Op diverse wijzen willen we als Dagelijks Bestuur inzetten op professionaliteit, zowel richting de deelnemers als in de organisatie van het project. In contact met (toekomstige) deelnemers streven we openheid en toegankelijkheid na, waarbij we van meet af aan transparantie willen bieden over wat deelname inhoudt en over zaken als de ledenbijdrage. Daarnaast willen we bijdragen aan het professionaliseren van een aantal facetten rondom de organisatie, zoals invoering van een nieuw kaartverkoopsysteem en invoering van QR-codes in het promotiemateriaal, om zo de drempel tot het concert verder te verlagen en de werving van Vrienden van het NSK te versoepelen. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het hoofdstuk 'Professionalisering en financiële duurzaamheid'.

Programma

Doodnormaal zal een andere vorm hebben dan gebruikelijk is voor de concerten van het NSK: de herdenking die centraal staat in het requiem van Duruflé zal worden doorgelicht en benadrukt met elektronische elementen. Hiervoor zal een nauwe samenwerking plaatsvinden tussen dirigent Béni Csillag en Dimitri Geelhoed, een jonge student compositie die de dubbelrol van solist en componist op zich neemt. Uit deze samenwerking zal een vernieuwende mix van oude muziek, modern-klassieke muziek en elektronische muziek ontstaan. De stukken vormen samen als het ware een muzikale reis van de middeleeuwen tot het heden, van zeer uiteenlopende stijlen en componisten. Als leidraad geldt de thematiek: alle stukken reflecteren op hun eigen manier op de wijze waarop de dood het leven vormgeeft, er onlosmakelijk mee verbonden is. We zullen ten gehore brengen:

- ◆ Introductiestuk met elektronica
- ◆ Maurice Duruflé, *Requiem, Op. 9, Introïtus* (1947)
- ◆ Maurice Duruflé, *Requiem, Op. 9, Kyrie*. A cappella met cantus firmus in elektronica.
- ◆ Max Reger, *Op. 110, nr. 3, O Tod, wie bitter bist du* (1912)
- ◆ Maurice Duruflé, *Requiem, Op. 9, Sanctus*
- ◆ Maurice Duruflé, *Requiem, Op. 9, Pie Jesu*
- ◆ Penderecki, *Polskie Requiem, Angus Dei* (1981)
- ◆ Nieuw stuk Dimitri Geelhoed voor koor met voor elke zanger een eigen elektronisch instrumentje (zie verderop) (2021)
- ◆ György Ligeti, *Lux Aeterna* (1966)

- ◆ Jamer Taylor, *Walk down that lonesome road* (1981)
- ◆ Maurice Duruflé, *Requiem, Op. 9, In paradisum*. Toevoeging van elektronica.

De keuze voor het vervangen van de orgelpartij door nieuw gecomponeerde elektronica is geen willekeurige: het vormt als meest recente stap in de ontwikkeling van de Westerse muziek een mooie balans met de dood als laatste stap, van het leven en van het drieluik. Duruflé gebruikte oude melodieën uit de Gregoriaanse muziekcultuur en plaatste ze in de harmonische wereld van midden 20e eeuw in Frankrijk. Wij zullen op onze beurt het Requiem van Duruflé als basis voor ons programma nemen. Om het verrassend en dynamisch te houden zullen sommige delen vervangen worden door andere stukken, en in plaats van begeleiding door orgel zal nu de elektronica voor ondersteuning zorgen en het thema op een nieuwe manier centraal stellen. Dirigent Béni Csillag licht toe: 'we gebruiken minder bekende en misschien minder menselijke klanken om een brug te slaan tussen de laag van eenstemmige oude muziek en de akoestische overvolheid van vandaag'.

Dat de componist en de solist één en dezelfde persoon betreft, brengt ons terug naar een traditie in de klassieke muziek die met de komst van de dirigent is afgezwakt: de maker die zelf bedenkt én uitvoert. In deze traditie zal Dimitri's compositie en zijn rol in de uitvoering van de muziek als kern van het concert gelden. Voor elke zanger maakt hij een kleine synthesizer op broekzakformaat, waarmee tonen en geluiden te produceren zijn. Zo krijgt elk koorlid naast zijn of haar menselijke stem ook een elektronische stem. Voor het ontwerp van de instrumentjes laat Dimitri zich inspireren door legendes rondom de dood vanuit verschillende culturen. Hij licht toe: 'in veel van die legendes wordt ook de dood als iets levends beschouwd – denk aan geesten, de Dood als persoon of God, of als verplaatser van zielen naar 'de andere kant'.'

In het programma wordt een compositie van Dimitri opgenomen die hij speciaal voor het NSK zal componeren. In dit stuk zal hij de dood benaderen als mysterie. De eindigheid van het bestaan en de leegte die na sterfte achterblijft, is voor velen moeilijk te bevatten. Het vormt een mysterie waar we soms moeite mee hebben om mee om te gaan. In Dimitri's compositie zal de dood op zichzelf een stem krijgen in de vorm van de instrumentjes die de zangers bespelen. Elektronica zal zo op twee manieren een plek krijgen binnen het programma en de opdrachtcompositie: in de vorm van de zwerm instrumentjes bespeeld door het koor, en in de partijen die Dimitri zelf over het geluidssysteem uitvoert.

Ondanks de inzet van elektronica zullen de akoestische kwaliteiten van de kerken zoveel mogelijk benut gaan worden. Er is bewust gekozen om geen gebruik te maken van een professioneel geluidssysteem. De akoestische kwaliteiten van de kerk, met hun natuurlijke echo's, dragen bij aan een goede balans tussen oud en nieuw in onze bewerking van de dodenmis. Regisseur Kenza Koutchoukali zal aan de hand van beweging en (ver)plaatsing van de zangers in de ruimte bijdragen aan de integrale beleving van het concert door het publiek. Het geheel zal maken dat de muziek nog indringender door het publiek beleefd wordt. Het verwachtingspatroon van het publiek zal doorbroken worden, waardoor ze het concert nog

actiever zullen beleven. Alle elementen – de muziek, de elektronica, de instrumentjes en de regie – zullen tezamen een verhaal neerzetten dat de luisteraars niet alleen met de donkerte van de thematiek zal confronteren, maar ze tot slot ook met een licht gevoel naar huis laat gaan. De dood is immers doodnormaal.

Deelnemers

Zoals elk jaar zal het NSK bestaan uit de meest talentvolle amateurzangers van de Nederlandse studentenwereld. Deelnemers onderscheiden zich door hun passie voor zingen, hun muzikale niveau, hun interesse in hedendaagse muziek, en in hun wens om zich met een groep leeftijdsgenoten muzikaal, gezamenlijk en persoonlijk te ontwikkelen. Het NSK trekt deelnemers die enthousiast worden van de gedrevenheid, het hoge niveau en de intensiteit die deelname met zich meebrengt. Ook PhD-studenten en pas afgestudeerden zijn welkom in het koor.

Voorafgaand aan deelname vinden audities plaats, waarin de muzikale vaardigheden van potentiële deelnemers worden getest. De auditiecommissie – bestaande uit de dirigent en een bestuurslid – let hierbij ook op het groeipotentieel van de auditant, evenals sociale aspecten, creativiteit en lef. Zo proberen ze een inschatting te maken of een auditant openstaat voor de uitdagende en leerzame periode die deelname aan het NSK betekent. Dit jaar zullen voor het eerst ook enkele korte opdrachten ingevoegd worden die de vrije beweging van auditanten moet testen, zoals ‘bewegen tijdens het zingen’. Audities duren ongeveer twintig minuten en bestaan uit de volgende onderdelen, waarvan de auditant zelf de volgorde mag bepalen:

- ◆ Een test van het stemgebruik en -bereik;
- ◆ Het voorzingen van een ingestudeerd verplicht werk, vaak een koorstuk. Dit werk wordt aangeleverd door het NSK;
- ◆ Het voorzingen van een door de auditant gekozen en ingestudeerd stuk;
- ◆ Een oefening met het oog op de regie (een fragment met twee verschillende emoties zingen en/of bewegen tijdens het zingen);
- ◆ Een improvisatieoefening.

In totaal zal het koor uit maximaal 40 deelnemers bestaan. Voor een toelichting op het wervingsproces verwijzen we u naar het PR-plan in de bijlage.

Auditiedata en –locaties

In de periode tussen 19 en 31 oktober zullen er audities plaatsvinden in Groningen, Enschede, Eindhoven, Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Leiden en Wageningen.¹

¹ Exacte datum per locatie wordt nader bepaald.

Repetitieproces

Het repetitieproces bestaat uit drie onderdelen: de zogeheten 'Inzeepdag', drie repetitiweekenden en een repetitiweek. Na bevestiging van deelname zorgt het Dagelijks Bestuur dat iedereen de bladmuziek zo spoedig mogelijk ontvangt, opdat de deelnemers zeker een maand hebben ter voorbereiding op het project. Van de zangers wordt een actieve, zelfstandige studiehouding verwacht; al voor de eerste repetitie dient iedereen de stukken geoefend te hebben. Deelnemers worden aangemoedigd om met andere zangers af te spreken om samen de muziek in te studeren. De Inzeepdag biedt een eerste kennismaking met de repetitiwijze. Daarnaast is deze dag bedoeld om elkaar te leren kennen en wordt er aandacht besteedt aan groepsvorming.

In de periode tussen de Inzeepdag en het eerste repetitiweekend onderhoudt het Dagelijks Bestuur via e-mails contact met de deelnemers. Vertalingen van de liedteksten worden rondgestuurd, evenals tips als 'hoe effectief te studeren' en een 'basiscursus solfège'. Daarnaast willen we dit jaar vlogs gaan gebruiken om deelnemers extra te stimuleren in het bestuderen van de muziek. Door ons enthousiasme met de deelnemers te delen houden we het vuurtje warm en dragen we eraan bij dat iedereen naar het project toeleeft en in januari goed voorbereid is. Daarnaast willen we middels persoonlijk contact iedereen een warm welkom bieden, en een sfeer scheppen waarin iedereen zich gesteund voelt om te kunnen groeien. Ook in deze weken komen koorleden in groepjes bijeen om individuele partijen in te studeren.

Bij aanvang van de repetitiweekenden kennen de koorleden goeddeels hun noten, zodat de gezamenlijke repetitietijd aan koorklank kan worden besteed. In deze periode wordt de muziek echt eigen gemaakt. Dit proces wordt begeleid door de dirigent, de repetitor, de stemcoach en de regisseur. Gezamenlijk zorgen zij ervoor dat de muziek naar een concertwaardig niveau wordt getild. Er wordt onder andere voorzien in klankopwarming, stemgroepsrepetities en partiële repetities om de technische kennis en het muzikale begrip van de zangers te ontwikkelen. Daarnaast is er tijdens de repetitiedagen tijd voor verdere groepsontwikkeling van het koor, en dragen de deelnemers bij aan de verdere organisatie van de concertreeks door deelname in een van de commissies: van het schrijven van het programmaboekje tot het helpen met de boodschappen tijdens de repetitiweek en alle praktische klussen daartussenin.

Tijdens de repetities is er ruimte voor workshops waarin de zangers les krijgen van iemand buiten het Artistiek Team. Doorgaans worden één of meerdere workshops georganiseerd die extra aandacht schenken aan een centraal onderdeel van het programma. Zo werd er afgelopen jaar een ritmeworkshop verzorgd die de zangers hielp de ingewikkelde ritmiek van onder meer Jolivet's *Épithalame* te leren beheersen. Vanwege de centrale plek die *mise-en-espace* in ons programma zal innemen zijn wij voornemens een workshop te organiseren die zal helpen bij een vrije en zelfverzekerde beweging van de zangers.

Tijdens de repetities zal ook ruimte zijn voor Dimitri Geelhoed om toelichting te geven op het stuk dat hij gecomponeerd heeft. De afgelopen jaren hebben koorzangers van het NSK ervaren dat een gesprek met de componist bijdraagt aan de interpretatie van de vaak lastige modern-klassieke muziek. Ook in ons geval zal toelichting de interpretatie ten goede komen. Het zal duiding geven aan de samenkomst van modern-klassieke koorzang en elektronica die in het werk centraal zullen staan, en aan de beoogde referenties naar de mystiek van de dood aan de hand van culturele mythen. De uitwisseling brengt zowel het koor als de componist vaak tot nieuwe, frisse inzichten over het stuk. Omdat Dimitri tevens de solist is en het programma samen met Béni en Kenza vormgeeft, zal hij bij het merendeel van de repetities aanwezig zijn en hierbij gelegenheid krijgen om verdere toelichting op de elektronische toevoegingen te geven.

Regie

De rol van de regie behoeft dit jaar extra toelichting. Elk jaar vormen choreografische elementen een belangrijk onderdeel van de concerten van het NSK. Dit jaar zal daar echter nog meer dan anders aandacht naar uitgaan. Waar de zangers afgelopen jaren zelf een rol hadden in het uitdenken van de opstellingen, zal de regie komend jaar een expliciet onderdeel van het leerproces vormen. Doordat het gehele programma uit het hoofd zal worden gezongen en er dus geen mappen mee de zaal in hoeven, ontstaan er extra mogelijkheden met betrekking tot de beweging en opstelling van het koor. Lichamelijke inzet en bewustzijn worden hiermee belangrijker; er komt meer nadruk op te liggen. Omdat er in dit opzicht meer van de zangers wordt gevraagd zal er extra begeleiding worden geboden zodat ze zich ook op dit vlak kunnen ontwikkelen.

Kenza Koutchoukali zal samen met de zangers werken aan het vrije stemgebruik en aan een regie die naadloos aansluit bij het muzikale programma. Als regisseur werkt Kenza altijd vanuit de muziek: 'Voor mij is het verhaal altijd in de muziek te vinden. Met regie licht ik dat verhaal uit en versterk ik emoties door middel van beweging. Grote groepen, zoals een koor van veertig man, kunnen snel een bepaald effect creëren waardoor de muziek nog indringender door publiek wordt beleefd.' Aan de hand van beweging in de ruimte – ook wel *mise-en-espace* genoemd – zal een verhaal verteld worden dat soms meedeint met de muziek, en soms juist tegen de stroom in gaat om zo een bepaald gegeven uit te lichten. Door regie kan het verwachtingspatroon van publiek doorbroken worden. Men gaat, bewust of onbewust, het concert actiever beleven: de muziek krijgt door de beweging en regie een extra dimensie en de onzichtbare muur tussen publiek en podium wordt doorbroken. Hierbij zal erop gelet worden dat de muzikale kwaliteit gewaarborgd blijft. Juist de combinatie van muzikale kwaliteit, aandacht voor presentatie en bewegingselementen zijn kenmerkend voor het NSK. Dat de muziek dit jaar geheel uit het hoofd wordt gezongen en de regie door een professional wordt geleid, is een nieuwe stap in de NSK-traditie.

In haar muzikale interpretatie zal Kenza nauw samenwerken met Béni. Ook keuzes met betrekking tot belichting, grime en kostuum zullen in overleg met Béni en het Dagelijks

Bestuur plaatsvinden. Zeker is alvast dat de kleine synthesizers die Dimitri voor de zangers maakt een plek zullen krijgen in de regie.

De regiorepetities zullen plaatsvinden in het tweede en derde repetitiweekend en tijdens de repetitiweek, als de zangers de muziek voor het grootste deel onder de knie hebben. Het werken aan de regie draagt bij aan groepsvorming, stemgebruik en gezamenlijke intonatie en koorklank. Tijdens het repetitieproces leren deelnemers middels diverse oefeningen om gelijktijdig te zingen en te bewegen, en zich hierbij op wisselende afstand van elkaar te begeven. Doordat de zangers gewend raken aan het zingend bewegen voelen ze zich hier gaandeweg steeds vrijer in, wat het vrije stemgebruik ten goede komt en zo ook de gezamenlijke klank.

NB: Door de Coronapandemie kunnen zowel het repetitieproces als de uitvoeringen een andere vorm krijgen dan gebruikelijk. In de organisatie houden we hier rekening mee door verschillende scenario's op te stellen en ons op de mogelijke inzet hiervan voor te bereiden.

Repetitiedata en -locaties

Inzeepdag	12 december	Utrecht
Repetitiweekend I	9-10 januari	Utrecht
Repetitiweekend II	16-17 januari	Utrecht
Repetitiweekend III	23-24 januari	Amsterdam
Repetitiweek	5-12 februari	Sint-Michielsgestel

Concerttour

Het programma zal gedurende drie achtereenvolgende weekenden uitgevoerd worden in studentensteden verspreid over Nederland. De volgende steden zullen wij aandoen (o.v.):

Concertweekend I

Vrijdag 12 februari – Rotterdam, Bergsingelkerk

Zaterdag 13 februari – Leiden, St. Petruskerk

Zondag 14 februari – Middelburg, Koorkerk

Concertweekend II

Vrijdag 19 februari – Wageningen, Bevrijdingskerk

Zaterdag 20 februari – Kampen, Burgwalkerk

Zondag 21 februari – Groningen, Der Aa-kerk

Concertweekend III

Donderdag 25 februari – Den Haag, Lutherse kerk

Vrijdag 26 februari – Utrecht, Geertekerk

Zaterdag 27 februari – Amsterdam, Dominicuskerk

Doelgroep

Onze concerten zijn bedoeld voor iedereen, van jong tot oud, die geïnteresseerd is in klassieke muziek, of er graag op een laagdrempelige manier kennis mee zou willen maken. We dragen graag bij aan het doorbreken van het stigma rondom klassieke muziek als zijnde ouderwets en suf. Dit doen we op verschillende manieren. Allereerst wordt voor het NSK elk jaar een thema met maatschappelijke relevantie gekozen. Dit jaar is dat 'de dood'. Door de nieuwe combinatie van klassieke zang en elektronica, en door de professionele regie die het programma zal krijgen, denken wij een voorstelling neer te zullen zetten die voor een divers publiek een aantrekkelijke ervaring zal zijn. Veel bezoekers zullen enigszins uit hun comfortzone stappen en kennismaken met een of meerdere stijlen waar ze nog niet bekend mee zijn.

Met het programma hopen wij zowel de zangers als het publiek stil te laten staan bij de gekozen thematiek. Zeker met betrekking tot de dood zijn woorden vaak ontoereikend en ervaringen zeer persoonlijk. Muziek is in staat een gevoel te vertolken zonder dat woorden daarbij noodzakelijk zijn. In het programma zal evenwel de voordracht van een gedicht verwerkt worden. Dit element is afgelopen jaar voor het eerst toegevoegd en werd als een waardevolle afwisseling ervaren.

Voor de liefhebbers wordt bij enkele concerten een voorprogramma georganiseerd dat de bezoekers ook los van het concert zelf tot het thema laat verhouden. Hiervoor benaderen we charismatische sprekers en theatermakers die affiniteit hebben met de thematiek. Deze toevoeging biedt een verrijking aan de concertreeks en resulteert er bovendien in dat via de achterban van de sprekers een nieuw publiek wordt bereikt. Zie voor een nadere toelichting op het voorprogramma de paragraaf 'Voorprogramma: culturele uitwisseling' (p. 22).

Omwille van de toegankelijkheid streven we ernaar de kaartprijs zo laag mogelijk te houden. Daarnaast draagt met name het feit dat het koor uit jonge amateurzangers bestaat, afkomstig uit studentensteden verspreid over het land, bij aan het bereik van een brede doelgroep. Deelnemers streven ernaar zoveel mogelijk medestudenten en familieleden naar de concerten te trekken, ook als die doorgaans niet naar klassieke muziek luisteren. Op deze manier wordt klassieke muziek op een speelse wijze onder de aandacht gebracht bij een nieuw publiek. De ervaring leert dat het enthousiasme van de deelnemers en de informele sfeer tijdens de pauzes en na afloop van het concert bijdragen aan het plezier van het publiek. Zo hopen we dat onze luisteraars een positieve herinnering overhouden aan klassieke muziek en het gezongen repertoire in het bijzonder.

Artistiek Team

Het Artistiek Team (AT) van het NSK bestaat dit jaar uit een dirigent, repetitor, componist-solist, regisseur en zangcoach. Dit vijftal zal met veel enthousiasme en toewijding de muzikale ontwikkeling van de zangers begeleiden, en zorg dragen voor het gezonde gebruik van de stem. De dirigent is verantwoordelijk voor de samenstelling van het repertoire, dit jaar in samenspraak met solist en componist Dimitri Geelhoed. Tijdens het repetitieproces en de concerten vervult de dirigent een leidende rol. De repetitor ondersteunt de dirigent door met afzonderlijke stemgroepen apart aan lastige passages te werken, zodat het tempo er tijdens de gezamenlijke repetities in kan blijven. De zangcoach verzorgt het inzingen en de fysieke opwarming voorafgaand aan de repetities, werkt met het koor aan klankvorming en zangtechniek, en geeft deelnemers tijdens de repetitieweek afzonderlijk zangles. De regisseur, tot slot, vormt een nieuwe aanwinst voor het NSK: omdat het programma geheel uit het hoofd gezongen zal worden zijn er meer mogelijkheden met betrekking tot de vormgeving van het programma. Een goed uitgedachte regie zal het programma en de thematiek op een nog krachtiger wijze over kunnen brengen aan het publiek. Samen zullen deze professionals het koor begeleiden in een culturele uitwisseling tussen klassieke koorzang, (muziek)theater en elektronica – een nieuwe stap in de NSK-traditie.

Dirigent: Béni Csillag

Béni Csillag (1976) is sinds 2019 de dirigent van het Nederlands Studenten Kamerkoor. Hij begon zijn muzikale carrière toen hij in 1995 toegelaten werd tot de studie Koor- en Orkestdirectie aan de Liszt Ferenc Academie in Boedapest. Sinds september 2005 woont Csillag in Nederland, alwaar hij de opleiding koordirectie aan het Koninklijk Conservatorium volgde bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt. In september 2008 behaalde hij Cum Laude zijn masterdiploma. Sindsdien heeft hij kerstconcerten gegeven met het Nederlands Kamerkoor en als repetitor gewerkt met het Groot Omroepkoor, Cappella Amsterdam en Chorwerk Ruhr. Ook trad hij als gastdirigent op met het Koor van de Hongaarse Radio in zijn geboortestad Budapest en het Kamerkoor van de Sloveense Philharmonie. Momenteel is hij naast zijn rol als artistiek leider van het NSK ook dirigent van Consensus Vocalis, het Philips' Philharmonisch Koor en het Festivalkoor van de Koorbiënnale in Haarlem.

Repetitor: Alba Roorda Martinez

Alba Roorda Martinez (1996) zal dit jaar de rol van repetitor vervullen. Als deelnemer van de NSK-projecten in 2018 en 2020 kent ze het NSK door en door. Al van jongs af aan zingt ze in koren, waar ook haar liefde voor koordirectie en het werken met groepen begon. Ze koos dan ook voor de opleiding Docent Muziek aan het Conservatorium van Amsterdam, waar ze deze zomer afstudeert. Ze volgt lessen koordirectie bij Fokko Oldenhuis. Eerdere docenten zijn onder andere Hans van de Brand en Tijs Krammer. Momenteel is Alba repetitor van de Utrechtse Studenten Cantorij, en dirigeerde ze in het verleden verschillende (kinder)koren.

Naast een grote liefde voor koormuziek is Alba zeer geïnteresseerd in muziektheater, dat ze het liefst combineert met actuele thema's. Zo maakte ze in 2019 in Zuid-Afrika met een jeugdkoor een voorstelling met als thema 'identiteit'.

Componist + solist: Dimitri Geelhoed

Dimitri Geelhoed (1996) is een componist en producer uit Leiden. Sinds 2018 studeert hij compositie aan het Conservatorium van Amsterdam. Hij begon zijn loopbaan als producer van elektronische dansmuziek. Van daaruit groeide hij uit tot een veelzijdige componist met een unieke muzikale taal. Zijn inspiratie haalt hij uit de club en de klassieke muziek, maar ook uit kinderboeken, videogames en het geluid van de natuur.

Dimitri's muziek is experimenteel, met veel aandacht voor sound design en muzikale textuur. Bij het componeren maakt hij gebruik van zelfgebouwde geluidsmachines en geprogrammeerde digitale instrumenten. Daarmee maakt hij situaties vol mysterie en speelse fantasie. In 2019 bracht hij *Levens zonder einde* in première, een serie van muzikale spookverhalen.

Regisseur: Kenza Koutchoukali

Kenza Koutchoukali (1988) studeerde aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht toen zij opdracht kreeg van de educatieafdeling van De Nationale Opera een bewerking te maken van Britten's *Billy Budd*. Vanaf dat moment lag haar focus op opera. Na drie jaar op het speelveld van De Nationale Opera, waar ze een gedegen basis kreeg in participatieprojecten en dramaturgie, begon ze in 2015 als regisseur. Ze regisseerde Mozarts *Figaro* voor het Café Theater Festival, geprezen door de Volkskrant, en na haar eerste hedendaagse opera *All Rise!* bood De Nationale Opera haar een tweejarig talenttraject aan in Amsterdam en Parijs, wat ze onlangs heeft afgerond. Kenza is regisseur bij het Kameroperahuis in Zwolle en een master's apprentice van Barrie Kosky bij de Komische Oper in Berlijn. Momenteel regisseert ze de online opera-serie van Opera Zuid. Komend seizoen werkt zij o.a. met De Nederlandse Bachvereniging, dansgezelschap MANIICO en het Amsterdams Andalusisch Orkest.

Zangcoach: Bauwien van der Meer

Bauwien van der Meer studeerde aan het Koninklijke Conservatorium bij Sasja Hunnago en behaalde haar masterdiploma aan de Nieuwe Opera Academie. Bauwien was onder meer deelnemer aan de eerste lichting van het experimentele makerscollectief van het Kameroperahuis, waarin makers en performers samen tot actuele muziektheaterproducties komen, zoals in

coproductie met de Nederlandse Reisopera *Being Arthur* (Guinnevere) en *Ik Vertrek* (hoofdrol). In 2015 debuteerde ze bij de Nationale Opera als Mdma Cortese in *Reimsreisje*. Bij opera Trionfo zong ze de goed ontvangen opera *Owen Wingrave* (Mrs. Coyle) van Britten.

Naast haar werkzaamheden op het operatoneel en in het oratoriumvak, coacht ze veel koren en dirigeert ze zelf ook twee koren: het DKA (Dameskoor Almere) en het UKK (Utrechts Kamerkoor). Bauwien zet zich in voor een gelijk speelveld van vrouwelijke en mannelijke componisten.

Opdrachtcompositie

Opdracht

De opdrachtcompositie van Dimitri Geelhoed zal het hart van het programma vormen. De componist is integraal verantwoordelijk voor het schrijven van partijen voor de koorzangers en de elektronica. Na afgelopen jaar met de gevestigde componist Mark van Platen te hebben samengewerkt, kijkt het NSK nu uit naar de samenwerking met een nog jonge, startende componist die in staat is zijn eigen interpretatie van het geschetste thema te geven, en die de elektronica-partijen zelf tijdens de concerten uit kan voeren. Voor deze opdracht denken we in Dimitri Geelhoed een geschikte kandidaat te hebben gevonden. Er is overeengekomen dat hij een werk van 12 minuten zal schrijven, voor tenminste 12 partijen (vier zangpartijen, vier partijen voor elektronische instrumentjes, en vier sporen).

Toelichting dirigent Béni Csillag op de keuze voor Dimitri Geelhoed

De afgelopen twee projecten van het NSK waren klassieke koorprogramma's: mooie stukken uit diverse periodes rond een thema en met een beetje choreografie. Ik heb beide jaren een componist met veel ervaring in vocale muziek gevraagd om een stuk te schrijven dat in de lijn van de voorstelling past – de opdracht was goed beschreven, de vorm was ouderwets gesloten.

Dit jaar is het anders: het idee om het Requiem van Duruflé te gebruiken als grote vorm, als skelet, vraagt om een ander type input van de componist. Allereerst vervangen we de orgelbegeleiding met elektronica. Dit heeft een praktische reden, namelijk dat de instrumenten in verschillende kerken niet alleen anders klinken qua kleur maar ook vaak op andere toonhoogte gestemd zijn, en een artistieke reden: met het gebruiken van nieuwe techniek brengen we oude muziek dichterbij de luisteraar van vandaag.

Toen ik in ons eerste gesprek met Dimitri mijn globale beeld van het programma schetste was hij gelijk open en vol ideeën over de vorm, de begeleiding, de balans tussen zang en elektronica, alle praktische en inhoudelijke kwesties. We zijn nu vier maanden verder en terwijl we elkaar vanwege de coronamaatregelen nog nooit hebben ontmoet spreken we regelmatig online af en zijn we al heel ver in het overzien van alle details van het project.

De opdrachtcompositie vormt een sleutelmoment in de voorstelling, tussen het Agnus Dei en het Lux Aeterna. Oorspronkelijk is hier geen ander misdeel of tekst; we staan even stil en vergroten het moment waarin het leven overgaat in de dood. Het is een buitengewone opdracht en ik ben heel blij om iemand gevonden te hebben met een muzikaal idee, die de nodige (nog niet bestaande) instrumenten kan bouwen en tijdens alle concerten actief aanwezig is. Het is voor mij een bijzondere kans om een componist die tot nog toe weinig met koormuziek bezig was als muzikale partner mee te maken, waar nodig is te helpen bij praktische dingen als notatie, en samen de mogelijkheden van een koor verder te ontdekken. Ik wil hem met mijn ervaring en kennis helpen om zijn muzikale ideeën tot klank te vormen, en samen met alle 40 zangers iets nieuws te bouwen en daarmee de koormuziek van de 20e eeuw mee te nemen naar de dag van vandaag.

Toelichting Dimitri Geelhoed op zijn compositie

Toen Béni mij benaderde voor dit project, een uitvoering met koor en elektronica rondom het Requiem van Duruflé met daarin ruimte voor nieuwe interpretaties en composities, kwamen er direct vele ideeën in mij op. De dood als centraal thema fascineert mij. Mijn muzikale achtergrond is in de elektronische dansmuziek, een genre dat in alle opzichten springlevend is, en om vanuit dat perspectief een compositie rondom de dood te maken is een prachtige opgave. Ik kon mij ook direct vinden in Béni's idee om de dood niet als duister of angstaanjagend onderwerp neer te zetten, maar om een neutrale houding aan te nemen: de dood is een natuurlijk fenomeen, een keerzijde die alle schoonheid én kwaad van het leven mogelijk maakt.

Bij het schrijven van een compositie voor koor en elektronica met de dood als thema zijn er een aantal voor de hand liggende analogieën tussen de thematiek en de bezetting: de zangers hebben leven en de elektronica is 'dood', het koor representeert traditie en de elektronica vernieuwing. Ik ga dat soort vergelijkingen uit de weg en schets een beeld van de dood waarin eenieder vrij is om eigen associaties te maken en de ruimte te nemen om te luisteren. Ik vind het met dit thema belangrijk om een samenhangende muzikale ruimte te maken waar de luisteraar vrij zijn gedachten door kan laten lopen, iets dat grijpbaar is zonder dat alles begrepen hoeft te worden.

Het is voor mij van groot belang dat bij een samenwerking tussen koor en elektronische muziek het koor de elektronica ook zelf in handen krijgt. Voor dit project bouw ik daarom voor elk van de koorleden een klein elektronisch instrumentje, een synthesizer op broekzakformaat met ingebouwde luidspreker. De synthesizertjes werken als een ongestemde oscillator met variabele pitch-envelope, het resultaat is een indrukwekkende zwerm van tonen die over een groot stembereik kunnen glijden.

Voor de gezongen tekst zal ik uitgaan van woordloze klanken. Het is niet mijn intentie om op letterlijke manier de dood uit te leggen aan het publiek. Het klankmateriaal haal ik uit diverse bronnen, van stemformanten uit de elektronische theorie tot onomatopoeën en diergeluiden.

Op deze manier kan ik een abstracte klanktaal gebruiken, vergelijkbaar met hoe ik te werk ga bij het schrijven van elektronische composities.

Ik beschrijf mijzelf liever als ‘maker’ dan als componist. Bij het schrijven van de muziek zal ik mij laten leiden door de verschillende fases van ontwikkeling van de prototypes voor de nieuwe instrumentjes, waarbij ik veel ruimte overlaat aan toevallige ontdekkingen en inzichten. Een avontuurlijk schrijfproces is voor mij belangrijk: spontaniteit tijdens het componeren werkt door naar de zangers en klinkt goed voor het publiek.

Ik ben, met 23 jaar, een jonge artiest. Ik ben Béni en het NSK heel dankbaar dat ik de ruimte krijg om mijn muzikale visie te verwezenlijken in dit project. Ik zie hierin ook een missie. Ik kom van een nieuwe generatie componisten. Om me heen zie ik veel kunstenaars en musici die zichzelf niet kunnen vinden in het artistieke klimaat van Amsterdam en Nederland, waarin alles een uitleg nodig heeft en het maken van kunst op zichzelf een politieke en intellectuele daad is. Met mijn muziek wil ik laten zien dat de maatschappelijke waarde van een muziekstuk niet altijd expliciet hoeft te zijn; dat muziek en geluid de unieke kracht heeft om een spiegel voor je eigen emoties te zetten en je aan het denken te zetten zonder daar een waardeoordeel over te geven.

Betekenis van de compositie voor de podiumkunsten Nederland

Dimitri's stuk biedt een vernieuwende vorm om uiting te geven aan een maatschappelijk relevant thema waarbij woorden vaak ontoereikend zijn. Door de samenkomst van meerstemmige koormuziek, elektronica en de door de koorleden bespeelde elektronische instrumentjes, zal een origineel stuk tot stand komen dat de toehoorders zal inspireren en prikkelen. Met de inzet van elektronische instrumentjes geeft Dimitri op een elegante en intrigerende wijze een stem aan het niet-menselijke: de instrumentjes verbeelden tezamen de dood en plaatsen haar als gelijkwaardige tussen de andere koorpartijen. Het stuk zal het publiek uitnodigen zich te verhouden tot de dood en eenieder vrij laten in zijn/haar eigen associaties ermee. Voor Dimitri is het doel om simpelweg een thema te verklanken, en daarmee ruimte te scheppen voor het publiek om erbij stil te staan.

Door Dimitri gelegenheid te geven om een stuk te componeren en uit te laten voeren, draagt het NSK bij aan de ontwikkeling van een jong talent. Met zijn kijk op het culturele veld zal hij enerzijds voortborduren op reeds bestaande tradities, en deze tegelijk verder in ontwikkeling brengen. Dimitri zal met zijn stuk elektronica op een vernieuwende wijze inzetten, en daarmee tonen dat er nog vele mogelijkheden zijn met betrekking tot dit genre, en de samenkomst ervan met andere genres.

Toekomstperspectief

Omdat Dimitri Geelhoed een beginnende componist is beschikt hij nog niet over een uitgebreid netwerk. Wel zijn we ook dit jaar van plan om een long list te maken van contacten die in dit stuk geïnteresseerd zouden kunnen zijn (koren, dirigenten, theatermakers, programmeurs). Doordat het NSK en dirigent Béni Csillag goede contacten in de Nederlandse

koorwereld en muziekpraktijk hebben, hebben we geschikte connecties om dit te kunnen doen. Zo heeft het NSK nauw contact met professionele koren als het Nederlands Kamerkoor. We zullen een mailing rondsturen met daarin een korte toelichting op het werk en een link naar de opname. Ook zullen we vertegenwoordigers van koren net als andere jaren rechtstreeks een speciale uitnodiging voor de concerten sturen.

Los van de traditionele mogelijkheden om het stuk bij andere koren en dirigenten te promoten, zijn we van plan om ook online een groter publiek te bereiken. Er zal een professionele opname van de uitvoering worden gemaakt die via verschillende kanalen verspreid zal worden (NSK-site, Facebook, YouTube, Twitter, et cetera). Ook kan Dimitri zijn muziekproductieklas van het conservatorium inzetten om een geluidsopname van hoogwaardige kwaliteit te maken. Omdat de jonge deelnemers van het NSK allemaal in andere koren verspreid over het land zingen, en de jonge componist over een netwerk binnen het conservatorium en de elektronische muzikscene beschikt, kan via sociale media een groot, jong publiek bereikt worden. Dit stuk zal ongetwijfeld opvallen, en allicht zo de interesse bij andere uitvoerders wekken.

Dimitri zal de instrumentjes die onderdeel zijn van de compositie ter beschikking stellen wanneer koren interesse hebben om het stuk uit te voeren. Mochten koren liever zelf de instrumentjes bouwen dan is dit ook mogelijk: Dimitri zal in de partituur het circuitdiagram van de instrumentjes opnemen, wat als het ware de bouwplaat voor de elektronica is. Ook los van deze opdrachtcompositie beoogt Dimitri de instrumentjes een nieuw leven te geven. Hiervoor zal hij zelf andere stukken voor de instrumentjes schrijven, en andere componisten vragen of zij hier interesse in hebben. Dit biedt mogelijkheden voor bijvoorbeeld een programma rondom de instrumentjes, waarin ook het stuk dat hij voor het NSK zal componeren een plek krijgt.

Maatschappelijk belang

NSK-deelname

Deelname aan het NSK biedt studenten de gelegenheid om op het hoogst haalbare amateurniveau te musiceren en zich binnen een professioneel opgezet koorproject verder te ontwikkelen. Veel studenten beginnen pas in hun studententijd en (her)ontdekken dan hun passie voor zingen. Na hun (eerste) ervaring met koormuziek bij lokale studentenkoren kunnen zij bij het NSK op een intensieve, inspirerende wijze kennis maken met zingen op een hoger niveau. Het repertoire is uitdagend en stelt bovengemiddelde eisen aan de zangvaardigheid en concentratie van deelnemers. Tijdens de landelijke concertreeks begeven de zangers zich op velerlei locaties en leren zo omgaan met wisselende concertomstandigheden.

Regelmatig stromen zangers van het NSK door naar (semi)professionele koren of de top van amateurkoren (bijvoorbeeld The Gents, de.fundo, Kamerkoor NEXT). Voor sommigen vormt

het NSK zelfs een opstapje naar de professionele wereld van koormuziek. Enkele zangers zijn na deelname aan het NSK toegelaten tot één van de Nederlandse conservatoria. Voor de koorleden die een dergelijke carrière niet ambiëren biedt deelname evenwel een snelle muzikale ontwikkeling. Vanuit hun liefde voor zingen en koormuziek zijn dit welkome vaardigheden waar ze hun verdere leven profijt van blijven houden. Het NSK draagt hiermee indirect bij aan het voortbestaan van een hoog amateurniveau binnen het Nederlandse koorwezen.

Tijdens hun deelname aan het NSK doen de zangers ook op organisatorisch vlak ervaring op. Iedereen wordt ingedeeld bij een commissie naar keuze. Deze commissies variëren qua taken: er is onder meer een commissie die het programmaboekje schrijft, een commissie die de slaapplekken regelt tijdens de repetitie- en concertperiode, en een commissie die voor vertier zorgt tijdens de pauzes. Daarnaast vormen elk jaar zeven of acht deelnemers het Dagelijks Bestuur dat integraal verantwoordelijk is voor de organisatie van het volgende project. De vaardigheden die deelnemers zo opdoen nemen zij mee in hun verdere leven.

Door positieve ervaringen met deelname aan het NSK groeit de betrokkenheid van jonge musici bij de culturele sector. Veel oud-deelnemers blijven zich voor de sector inspannen, dan wel door deelname aan muzikale activiteiten, dan wel door betrokkenheid bij de organisatie van kunstzinnige projecten. Omdat de culturele sector voor een groot deel afhankelijk is van de inzet van vrijwilligers, draagt het NSK ook hier indirect bij aan de bloei van de sector. Dit jaar is één van onze speerpunten om de betrokkenheid van oud-deelnemers bij het NSK nog verder te versterken.

Net als voor de deelnemers biedt het NSK ook mogelijkheden tot verdere ontplooiing voor het Artistiek Team. Dit jaar werkt dirigent Béni Csillag nauw samen met de jonge componist Dimitri Geelhoed, repetitor Alba Roorda Martinez en regisseur Kenza Koutchoukali. Zij zullen een waardevolle bijdrage leveren aan het programma en daarmee de kans krijgen zich tijdens een intensief project verder te ontwikkelen. De repetitor en zangcoach wisselen per project, zodat ook steeds andere talenten op het gebied van coaching de gelegenheid krijgen om met een jonge, gedreven groep als het NSK ervaring op te doen.

NSK-gemeenschap

Met de toenemende nadruk op professionalisering van de culturele sector is in 2003 de Stichting Vrienden van het NSK in het leven geroepen die zich inzet voor een gezonde toekomst van het NSK. Deze stichting, die intern ook wel het Algemeen Bestuur wordt genoemd, houdt de langere lijn van het NSK in de gaten en zorgt ervoor dat het NSK financieel stabiel blijft. Sinds enkele jaren zet de stichting in op uitbreiding van het netwerk middels werving van vrienden en het aangaan van samenwerkingen buiten het jaarlijkse project om. Dit leidde in 2015 en 2016 tot (inter)sectorale samenwerkingen met partners als Akoesticum, het Nederlands Kamoroor en de Youth Food Movement. In 2017 werkte het NSK middels deelname aan het operaproject Fortress Europe samen met De Nationale Opera, Opera Trionfo en Asko|Schönberg, en in 2018 met USConcert rond het operaproject Thijl. In 2019

werden voor het eerst de Muziekproeverijen georganiseerd, een samenwerking tussen ZIHMIC en het NKK met als doel om klassieke muziek dichterbij huis in de Utrechtse wijken te laten horen. Ook in 2021 zal het NSK hier een bijdrage aan leveren.

Om oud-deelnemers bij het NSK betrokken te houden en om ze ook na deelname gelegenheid te bieden om op een hoog niveau samen te blijven zingen, worden vanuit het NSK geregeld initiatieven op poten gezet waar oud-deelnemers aan mee kunnen doen. Momenteel worden de eerste voorbereidingen getroffen om in 2021 met een groep aan het festival Europa Cantat mee te doen. Eerder werd (oud-)deelnemers de kans geboden om bij internationale koorprojecten als Eurochoir en het World Youth Choir mee te zingen. En ook Europa Cantat werd al eens eerder met een NSK-delegatie bezocht.

Aandacht voor modern-klassieke muziek en hedendaagse componisten

Volgens de traditie van het NSK maakt modern-klassieke muziek altijd een belangrijk onderdeel uit van het programma. Waar het repertoire voorheen enkel uit hedendaagse Vlaamse en Nederlandse composities bestond, wordt er sinds enkele jaren naar een gevarieerder programma gestreefd waarin ook oude muziek een plek heeft. Dit jaar voegen we daar een nieuw element aan toe: elektronica. De samenkomst van verschillende genres maakt dat er een programma tot stand komt dat een divers publiek zal aanspreken. Veel bezoekers zullen enigszins uit hun comfortzone stappen en kennismaken met een of meerdere stijlen waar ze nog niet bekend mee zijn. Dit sluit aan bij de doelstelling van het NSK om zowel deelnemers als bezoekers in contact te brengen met een tak van muziek waar ze niet vaak mee in aanraking komen. Door een toegankelijk en prikkelend concert neer te zetten streven we ernaar dat het publiek een positieve ervaring overhoudt aan de verschillende genres.

Het NSK laat jaarlijks een Nederlandse hedendaagse componist een stuk componeren dat opgenomen wordt in het repertoire. Op deze manier vervult het NSK een belangrijke rol in de totstandkoming van nieuw koorrepertoire en creëert het de gelegenheid voor componisten om tot nieuwe composities te komen die door een jong en gedreven koor uitgevoerd worden. Hiermee draagt het NSK bij aan de totstandkoming van muziek van eigen bodem en brengt deze onder de aandacht van een gevarieerd publiek. Afwisselend wordt aan bekende en opkomende componisten gevraagd om de opdrachtcompositie voor hun rekening te nemen. Dit jaar zal de jonge Dimitri Geelhoed speciaal voor het NSK een stuk componeren dat een centrale plek binnen het programma krijgt.

Culturele uitwisseling

Traditiegetrouw ligt de focus van het NSK op modern-klassieke muziek, waarbij sinds enkele jaren ook ruimte is voor oude muziek. Dit project is bijzonder in het opzicht dat ook elektronica toegevoegd zal worden. Het programma vormt een reis van de middeleeuwen tot het heden. Ook de toevoeging van het toneelaspect is nieuw ten opzichte van eerdere projecten. Het publiek zal als het ware mee worden genomen naar een katholieke dodenmis met een knipoog. Om het concert tot een mooi geheel te vormen wordt nauw samengewerkt tussen

de dirigent Béni Csillag, de componist en solist Dimitri Geelhoed en regisseur Kenza Koutchoukali. In deze samenwerking zal de grens tussen klassieke koormuziek en andere kunstvormen en genres opgezocht worden. Dit alles zal een fris en vernieuwend programma neerzetten en voor culturele uitwisseling zorgen.

Voorprogramma: culturele samenwerking

De thema's van de concertreeksen van het NSK spreken vaak tot de verbeelding. Niet alleen tijdens het repetitieproces wordt bij de thematiek stil gestaan, ook het publiek nodigen we middels de organisatie van een voorprogramma uit om over het thema na te denken. In 2018 hield onder andere politicoloog Eugène Fischer een passend verhaal bij het thema 'Oorlog en Vrede', en het jaar ervoor werd door Studium Generale een lezing gehouden over robots en emotie, wat aansloot bij het thema 'Emotioneel Abstract'. Ook afgelopen jaar werd aan de hand van de combinatie 'lezing en concert' de thematische boodschap van het muzikale programma extra kracht bijgezet. Voor de lezingen worden sprekers uitgenodigd die een duidelijke binding of ervaring met het thema hebben, op persoonlijk vlak of vanuit hun werk. Daarnaast geeft de opdrachtcomponist voorafgaand aan één of meerdere concerten toelichting op zijn werk.

Ook dit jaar zijn we voornemens om voor diverse concerten een voorprogramma te organiseren. Om de avond niet al te beladen te maken zoeken we contact met charismatische sprekers en theatermakers die in staat zijn het onderwerp met een lichte toon te benaderen. We hebben ons oog laten vallen op een theatermaker die momenteel muziektheater maakt over de dood. Een verkorte versie van zijn programma zou goed aansluiten bij ons concert. Daarnaast zullen we diverse sprekers benaderen, waarbij gedacht kan worden aan predikanten, hoogleraren en schrijvers die affiniteit hebben met het thema. Door culturele samenwerking aan te gaan met sprekers en/of theatermakers wordt niet alleen een extra rijk programma neergezet, het biedt ook gelegenheid om ons bereik van mogelijke concertbezoekers te vergroten.

Educatie

De afgelopen jaren werd vanuit het NSK enkele educatieve projecten georganiseerd met als doel het plezier van samen zingen op anderen over te dragen en daarbij mogelijke nieuwe auditanten te bereiken. Voor deze projecten is een aantal standaardopzetten uitgedacht die geschikt zijn voor verschillende koren, rekening houdend met leeftijd en zangervaring. Gezien de huidige coronapandemie hebben we er als DB voor gekozen om al onze aandacht dit jaar op de organisatie van het project zelf te richten. De educatieve projecten kunnen in de toekomst weer opgepakt worden.

Professionalisering en financiële duurzaamheid

Ook in deze ingrijpende periode omtrent de verspreiding van het Coronavirus zijn we gemotiveerd om ons volop in te zetten voor het voortbestaan van het Nederlands Studenten

Kamerkoor, en het aankomende project in het bijzonder. Vooralsnog zijn er geen redenen waarom we hieraan zouden hoeven twifelen. Desondanks lijkt het ons goed om alle zeilen bij te zetten om de Stichting Nederlands Studenten Kamerkoor zowel financieel als organisatorisch verder te ontwikkelen, en daarmee ook artistiek en sociaal gezond te houden. Vanuit de kernwaarden muzikaliteit, kwaliteit en verbondenheid werkt het NSK aan een koor en een vriendenstichting die garant staan voor artistieke kwaliteit en financiële duurzaamheid. Concreet hebben wij als Dagelijks Bestuur de volgende ontwikkelpunten geformuleerd om de stichting verder te professionaliseren en de financiële duurzaamheid te waarborgen:

- ◆ Verkrijgen van een ANBI-status die ons in staat stelt bij meer fondsen een aanvraag in te dienen. Daarnaast stelt een ANBI-status donateurs en sponsors in staat gemakkelijker geld te geven, omdat het hebben van een ANBI-status giften aftrekbaar maakt van de belasting. Een ANBI-status faciliteert zodoende de geldstroom vanuit het bedrijfsleven richting de culturele sector. Als DB zijn we in nauw contact met het Algemeen Bestuur om deze stap te bewerkstelligen, en het proces is inmiddels in werking gezet.
- ◆ Organisatie van een NSK-dag, waarvoor oud-deelnemers van het NSK, potentiële deelnemers en potentiële sponsors uit het bedrijfsleven zullen worden uitgenodigd. Zie voor verdere toelichting het Sponsorplan in de bijlage.
- ◆ Het warmhouden van de contacten met oud-deelnemers van het NSK via de Stichting Vrienden van het NSK. Komend jaar willen we oud-deelnemers nadrukkelijker betrekken. Dit zal allereerst worden gedaan door alle oud-deelnemers uit te nodigen voor de NSK-dag (zie Sponsorplan in de bijlage). Vervolgens zullen ze in de aanloop naar en tijdens het verloop van het project worden benaderd om te helpen bij verspreiding van promotiemateriaal. Ook informeren we naar hun interesse om een rol te spelen tijdens de concertweekenden, bijvoorbeeld tijdens de kaartverkoop. Oud-deelnemers worden nadrukkelijk uitgenodigd voor aansluitende borrels.
- ◆ Hernieuwde aandacht voor de werving van Vrienden van het NSK. In de correspondentie met genodigden van de NSK-dag, en in de bevestigingsmail volgend op kaartverkoop, zal de mogelijkheid verwerkt worden om eenvoudig vriend te worden en zo jaarlijks een financiële bijdrage te leveren. Om deze actie te vergemakkelijken zullen er in de mail keuzeopties worden verwerkt van 25, 50 en 100 euro. Daarnaast zal er de mogelijkheid zijn om een eigen bedrag aan te geven. Per categorie zal men een toenemend aantal 'tegenprestaties' kunnen aanvinken. Hierbij willen we sponsors keuzevrijheid bieden door een variëteit aan opties te geven, zoals een vrijkaartje, een CD en vermelding achterin het programmaboekje. Ieder kan zo, afhankelijk van het gesponsorde bedrag, een of meerdere beloningen kiezen die bij de eigen wensen aansluit.

- ◆ Innovatie van het kaartstelsel. De afgelopen jaren werd gewerkt met een geprint overzicht van het aantal bestelde kaarten op naam, en werd bij binnenkomst afgestreept wie zijn kaartjes had opgehaald. Door de toenemende bezoekersaantallen de afgelopen jaren resulteerde dit stelsel echter in (te) lange rijen aan de deur, terwijl een groot deel van het publiek de kaartjes wel al betaald had en slechts een kleiner deel nog aan de deur wilde kopen. Door het kaartstelsel volledig te digitaliseren willen we de wachttijd voor de bezoeker zo kort mogelijk maken.
- ◆ Verbeterde communicatie over het voorprogramma via de site en in de bevestigingsmail aansluitend op de kaartverkoop.
- ◆ Toevoeging van QR-codes op het promotiemateriaal. Middels deze QR-code komt men, afhankelijk van het type promotiemateriaal, automatisch op de vertoning van het wervingsfilmpje voor toekomstige deelnemers of in het kaartverkoopstelsel. Op deze manier willen we de drempel om naar een klassiek concert te komen zo laag mogelijk maken.

Verdere toelichting op de financiële verduurzaming van het NSK kunt u vinden in het Sponsorplan in de bijlage.

Monitoren en evaluatie

De voorzitter van het Dagelijks Bestuur is eindverantwoordelijk voor de organisatie van het project. Daarnaast houdt het Algemeen Bestuur, bestaande uit oud-NSK'ers, de lange lijn in het oog van onder andere de jaarlijkse financiën en de muzikale traditie van het koor.

Aan het einde van elk project ontvangen de deelnemende zangers een zeer uitgebreid evaluatieformulier via Google Forms. De resultaten hiervan worden door het Dagelijks Bestuur besproken en gedeeld met het Algemeen Bestuur en de dirigent. Ook wordt de uitkomst besproken met het aankomende Dagelijks Bestuur tijdens de jaarlijkse evaluatie- en overdrachtsvergadering, zodat verbeterpunten altijd worden meegenomen in de plannen voor het volgende jaar.

In het evaluatieformulier wordt de koorleden gevraagd op een schaal van 1 tot 10 aan te geven hoe zij verschillende onderdelen van het project hebben ervaren. Denk bijvoorbeeld aan de samenstelling en werkwijze van het Artistiek Team, de afzonderlijke concertlocaties, de repetitieruimtes, hoe men het thema ervaren heeft, hoe moeilijk de muziek was, hoe hoog het studietempo lag, etc. Een van de voornaamste doelen van de evaluatie is om een zo uitdagend mogelijk studietempo en muzikaal niveau na te streven, zonder dat dit onhaalbare doelen stelt voor het koor.

Contact

Wij hopen dat u het projectplan met plezier en interesse heeft gelezen. Mocht u nog informatie missen, neem dan gerust contact op met Annet Pots (acquisiteur) of Caitlin Boonstra (voorzitter).

Annet Pots	e-mail: acquisiteur@nskk.nl	tel: 06 22154607
Caitlin Boonstra	e-mail: voorzitter@nskk.nl	tel: 06 45484229

Bijlage 1: Promotieplan

Het promotieplan is opgesteld door de PR-commissaris van het Dagelijks Bestuur, Feline van Leeuwen. Hierin geeft zij toelichting op hoe zij met de PR zal bijdragen aan het behalen van de opgestelde speerpunten van het Dagelijks Bestuur, en hoe ze samen met het bestuur, en straks ook de deelnemers, van plan is de concertzalen te gaan vullen. Voor meer informatie kunt u via pr@nskk.nl contact met haar opnemen.

Speerpunten

Hieronder volgt een korte toelichting op hoe de promotie zal bijdragen aan het behalen van de speerpunten.

- **Naamsbekendheid:** Dit jaar zullen we inzetten op groei van de naamsbekendheid door de lokale PR te vergroten. We zijn voornemens meer contact op te nemen met lokale kranten, tijdschriften, cultuurwebsites en radiostations dan voorgaande jaren. Ook worden deelnemers van het NSK gestimuleerd om een interview te houden bij lokale cultuurinstanties. Omdat het programma dit jaar in veel opzichten vernieuwend is voor de NSK-traditie is dit een goed moment om de naamsbekendheid van het NSK te vergroten. Wij hopen dat de centrale rol van elektronica dit jaar onze doelgroep zal verbreden. Daarnaast bieden de concerten in Kampen en Middelburg gelegenheid om onze naamsbekendheid in deze steden uit te breiden.
- **Innovatie:** Het concert zal bestaan uit een origineel programma met elektronica-elementen, sfeerlichten en professionele regie. De thematiek en het innovatieve programma zullen zichtbaar worden op de poster; deze zal opvallend zijn en de dualiteit van leven en dood naar voren brengen. Daarnaast zullen we dit jaar innoveren door invoering van een nieuw kaartverkoopsysteem en invoeging van QR-codes in het promotiemateriaal, om zo de drempel tot het concert verder te verlagen en de werving van Vrienden van het NSK te versoepelen.
- **Actualiteit:** Iedereen komt in aanraking met de dood. Zeker gezien de huidige situatie rondom verspreiding van het Coronavirus is de eindigheid van het bestaan bij veel mensen in de gedachten aanwezig. Wij zullen met ons programma stilstaan bij de betekenis van de dood voor het leven en het publiek hier via de muziek bij stil laten staan. Deze boodschap, en de actualiteit ervan, zullen we overbrengen tijdens de concerten, in persberichten, op social media, kranten en tijdschriften.
- **Professionaliteit:** Voor de kaartverkoop zal komend jaar met een nieuw systeem gewerkt gaan worden. We zullen voor het eerst gaan werken met een digitaal systeem om mensen die al een kaartje hebben gekocht snel af te kunnen strepen in onze lijst en het kopen van een kaartje zo sneller te laten verlopen. Dit alles om lange rijen aan de deur in de toekomst te voorkomen en de concertervaring nog aangener te maken.

Thema/Boodschap

- **Auditanten:** Bij het werven van auditanten wordt de nadruk gelegd op het onderscheidende aspect van het NSK: meedoen aan een NSK-project is een kans op zelfontplooiing op verschillende vlakken. Op muzikaal gebied biedt het de kans om een korte, intensieve periode op semiprofessioneel niveau te musiceren en je stem onder begeleiding van een professionele zangcoach verder te ontwikkelen. Maar het NSK biedt meer dan zingen alleen: het is een manier om gelijkgestemden te vinden en niet zelden ontstaan er vriendschappen voor het leven.
- **Concertpubliek:** De concert-PR neemt het veelzijdige programma van *Doodnormaal* als uitgangspunt en probeert publiek te interesseren voor de werken die in 2021 worden uitgevoerd, met als kernstuk de originele bewerking van het Requiem van Duruflé door Dimitri Geelhoed. Daarnaast wordt ingezet op het NSK als extra-curriculaire activiteit en hoe bijzonder het is dat studenten het naast hun studie voor elkaar krijgen om zulke kwalitatief hoogwaardige concerten neer te zetten.

Auditie-PR

Het doel van de auditie-PR is om minimaal 80 auditanten te introduceren bij het NSK. Uit voorgaande jaren is gebleken dat de meeste auditanten via (muzikale) kennissen bereikt en geënthousiasmeerd werden om auditie te komen doen. Bij het werven van nieuwe zangers wordt daarom nadrukkelijk aandacht besteed aan een persoonlijke benadering van potentiële kandidaten door bestuursleden en oud-deelnemers. Wij zullen ons extra moeten inzetten om auditanten te werven nu koren maandenlang niet hebben kunnen repeteren.

Doelgroep: bachelor- en masterstudenten, net afgestudeerden.

- **Persoonlijke benadering**
 - *Koorpraatjes:* Na de zomer zullen de bestuursleden langsgaan bij repetities van (studenten)koren door heel Nederland om een wervingspraatje te houden en na afloop met geïnteresseerden te praten. NSK heeft hiervoor jaarlijks contact met de belangrijkste studenten koren uit heel Nederland.
 - *Belronden:* In de afgelopen jaren is een lijst met potentiële kandidaten bijgehouden. Deze lijst bestaat uit oud-deelnemers van het NSK en uit studenten die voorgaande jaren hadden aangegeven geïnteresseerd te zijn, maar door omstandigheden niet in staat waren om (al) auditie te doen. Tijdens belrondes zullen deze potentiële auditanten gebeld worden met de vraag of ze auditie willen komen doen.
- **Verenigingsbladen/nieuwsbrieven:** Een advertentie met auditie-flyer zal uitgaan naar koren en muziekgezelschappen met de vraag/oproep deze te verspreiden onder hun leden, bijvoorbeeld via een wekelijkse nieuwsbrief.

- **Posters en flyers:** Posters en flyers met auditiedata zullen door heel Nederland worden verspreid in muziekscholen, cultuurcentra, conservatoria, studentencores en -orkesten, op campussen, etc.
- **Sociale media:** De auditie-flyer wordt verspreid op sociale kanalen als Facebook, Twitter en Instagram. Dit zal geboost worden om ook publiek buiten de huidige volgers te bereiken.
- **Website:** Uit de PR-enquête van 2018 blijkt dat de website een belangrijk middel is dat aanzet tot aanmelding voor de audities. Hier is veel informatie over het NSK te vinden. Tevens is er op de website een digitale interesselijst te vinden, waar geïnteresseerden het hele jaar door hun contactgegevens kunnen achterlaten voor het moment dat de inschrijvingen starten.
- **Promofilmpje:** Via de sociale kanalen wordt een promotiefilmje verspreid met daarin de auditiedata en een link naar de website waar geïnteresseerden zich kunnen inschrijven.
- **Aanschrijven zangdocenten en conservatoriumdocenten:** Via contact met zangdocenten proberen we talentvolle zangers te bereiken die er klaar voor zijn om een project op het niveau van het NSK mee te zingen.

Concert-PR

Het streven is om dit jaar minimaal 1400 bezoekers naar de NSK-concerten te trekken. Op het moment is nog onduidelijk hoe de Coronamaatregelen van de komende maanden eruit zullen zien, en daarmee ook wat voor invloed deze zullen hebben op de maximaal toegestane bezoekersaantallen per concert.

Doelgroep: liefhebbers klassieke muziek, vrienden en familie van deelnemers, studenten.

- **Advertenties, interviews, persberichten:**
 - *Landelijke media:* Voorgaande jaren stond het NSK op zondagochtend in het programma Spiegelzaal van Radio 4, met presentator Hans van den Boom. Ook in 2021 zal geprobeerd worden om een radio-optreden te realiseren. Dit jaar willen we kijken of het mogelijk is om een opname van het hele concert op Radio 4 uit te laten zenden. Daarnaast zullen we contact opnemen met Podium Witteman, waardoor het komende jaar een televisieoptreden tot de mogelijkheden behoort. Verder zullen concertadvertenties worden verstuurd naar landelijke kranten en tijdschriften.
 - *Regionale media:* Ook naar lokale kranten zullen concertadvertenties worden gestuurd. In steden van deelnemende leden wordt getracht een interview met de plaatselijke krant of radio te organiseren met een of meerdere NSK-leden.

- *Universiteitsbladen:* Vrijwel iedere universiteit heeft een blaadje dat regelmatig uitgegeven wordt. Daar kan een interview met een lokaal NSK-lid mee worden geregeld.
- **Posters en flyers:** Posters en flyers met concertdata zullen worden verspreid in universiteiten, muziekscholen, cultuurcentra, conservatoria, studentenkorpsen en -orkesten, etc.
- **Via gevestigde kanalen:** Het afgelopen jaar heeft het NSK succesvol samengewerkt met Entrée, de jongerenorganisatie van het Concertgebouw, en WeArePublic in Den Haag. In 2021 zal getracht worden deze samenwerking voort te zetten en met WeArePublic uit te breiden naar andere steden.
- **Sociale media:** Via de kanalen op Facebook, Instagram en Twitter zal de digitale flyer gedeeld worden, alsmede foto's, filmpjes en andere updates van de repetitie- en concertperiode, om zo de achterban voor de concerten te interesseren.
- **Promotiefilmpje:** In de aanloop naar concerten zal een promotiefilmpje gemaakt worden waarin de concertdata worden vermeld. Dit filmpje zal verspreid worden via de website en social media.
- **NSK-deelnemers:** Niet alle PR wordt door het Dagelijks Bestuur zelf gedaan, ook de deelnemers spelen een belangrijke rol in het trekken van publiek.
 - *Ansichtkaarten:* Uit voorgaande jaren is gebleken dat een persoonlijke Ansichtkaart veel mensen over de streep heeft geholpen om een concert te bezoeken. Elke deelnemer schrijft een tiental speciale NSK-kaarten aan familie, vrienden en kennissen. Dit jaar wordt geprobeerd een poster of flyer toe te voegen aan de Ansichtkaart zodat ontvangers deze thuis, op het werk of in de buurt kunnen ophangen.
 - *Persoonlijke benadering:* Deelnemers worden aangespoord om hun potentiële publiek persoonlijk te benaderen.
 - *Stadsplan:* De deelnemers worden in groepen verdeeld om gezamenlijk een plan op te stellen voor het verspreiden van flyers en posters en het houden van interviews en koorpraatjes in hun eigen woonstad.
- **Oud-NSK-deelnemers:** Dit jaar zullen enkele leden uit het bestuur starten met het opzetten van nieuwe commissies per concertstad, bestaande uit huidige en oud NSK-deelnemers. Deze commissies worden ingezet voor de PR en voor hulp op de avond van het concert zelf. De verwachting is dat met de hulp van oud-NSK-deelnemers andere publieke kringen kunnen worden aangesproken.
- **Groepskorting:** Sinds een aantal jaar werkt het NSK met groepskorting. Groepen kunnen zich op een formulier inschrijven voor een concert. Hoe meer mensen in een

groep zich aanmelden, hoe meer korting er wordt gegeven. Deze korting geldt voor één concert en niet voor het concert in het Koninklijk Concertgebouw.

- **Solist:** De solist zal zijn of haar eigen achterban aanspreken om de NSK-concerten te bezoeken.
- **Voorprogramma:** Voor enkele concerten zal een voorprogramma en/of lezing worden georganiseerd. Deze zullen bijtijds worden aangegeven op de website van www.nskk.nl en gedeeld worden op de social media van het NSK.
- **Try-out:** Tijdens de repetitiweek in Sint-Michielsgestel vindt een gratis try-out concert plaats. Dit concert trekt al jaren vast publiek uit de omgeving. Om extra publiek te trekken zal in het centrum van Sint-Michielsgestel geflyerd worden en zal contact worden opgenomen met lokale kranten.
- **NS-Reclame:** Dit jaar proberen we in de weken voorafgaand aan de concertreeks een reclameboodschap voor de concerten van het NSK af te laten spelen in treinen van de NS.

Indien gewenst zal het NSK het logo van financieel steunende partijen (fondsen en sponsors) plaatsen op het hierboven genoemde drukwerk.

PR-evaluatie

Aan het eind van het project vindt een evaluatie plaats om vast te stellen in hoeverre de PR-doelen behaald zijn. Hiervoor wordt een PR-enquête ingevuld door de deelnemers van NSK 2021. Daarnaast wordt het publiek gevraagd een enquête in te vullen die meer inzicht moet geven in de effectiviteit van de verschillende informatiekkanalen. De resultaten van deze enquêtes zullen worden meegenomen bij het schrijven van het volgende PR-plan. Op basis van de uitkomsten van afgelopen jaar hebben wij dit jaar besloten met een nieuw kaartverkoopsysteem te gaan werken, zodat kaartverkoop en controle ter plaatse soepeler kunnen verlopen.

Bijlage 2: Sponsorplan

Inleiding

Aangespoord door de significante veranderingen in het Nederlandse cultuurlandschap gedurende het afgelopen decennium, is het NSK vastberaden om sponsoring een belangrijke rol te laten spelen bij de financiering van haar projecten. Lange tijd werd maar weinig gebruik gemaakt van financiering uit de privésector, en haar potentie niet benut. Om hier verandering in te brengen, hebben vorig jaar twee NSK-bestuursleden samen een ambitieus plan samengesteld: zowel op de korte als lange termijn moet sponsoring een wezenlijk onderdeel vormen van de inkomsten van het NSK. Dit sponsordoel is afgelopen jaar gehaald. Nu het is zaak om hier verder op door te bouwen.

Om dit te bewerkstelligen is voor NSK 2021 een aparte functionaris aangesteld binnen het bestuur, die zich volledig zal bezighouden met de werving van nieuwe donateurs en sponsoren. Deze sponsorcommissaris is ook verantwoordelijk voor het contact met de donateurs die het NSK al aan zich gebonden heeft. Het centrale streven is om geld of sponsoring in natura te verwerven bij instanties, bedrijven, en particulieren. Deze inkomsten ondersteunen en complementeren de subsidies verkregen bij fondsen en maken het NSK zelfstandiger en stabiel in financieel opzicht.

Manieren van sponsoring

Het DB is in de eerste plaats op zoek naar sponsoren die passen bij het NSK. Dit is gunstig voor alle betrokkenen: voor het NSK omdat de naam van het koor wordt verbonden aan partners die hetzelfde gedachtegoed uitdragen, en voor particulieren omdat hun naamsbekendheid wordt vergroot onder geïnteresseerden van het NSK. Het DB zoekt daarom gericht naar partners die redenen hebben om een samenwerking met het NSK aan te gaan, voor één of meerdere jaren. Dit zijn bijvoorbeeld bedrijven waarvan de clientèle overlap vertoont met het concertpubliek. Een interessante mogelijkheid die het NSK dan te bieden heeft is het plaatsen van een advertentie in het programmaboekje, of naamsvermelding op ons promotiemateriaal (de poster, flyer, website en koortrui).

In het verleden werd in het kader van sponsorwerving vaak gedacht aan bedrijven die zich sowieso al richten op studenten en klassieke muziek. Vorig jaar was de sponsoring breder georiënteerd, en dit had een verrassend rendement. Daarom zal het DB zich ook dit jaar breed oriënteren door bijvoorbeeld sponsoren aan zich te binden die het NSK kunnen ondersteunen met materiële behoeften. Bij een tournee zijn dat er namelijk veel: van concertkleding voor de zangers tot vervoer voor het gehele koor plus Artistiek Team. Sponsoropbrengsten langs die weg leveren wellicht niet direct kasgeld op, maar leiden wel tot een verlichting van de kosten die het NSK sowieso moet maken.

Het NSK probeert niet alleen banden te leggen met potentiële partners die het koor in materieel opzicht vooruit kunnen helpen, maar zoekt ook naar bedrijven die zich aangetrokken voelen tot het thema van het huidige project. Zeker door de mondiale

gebeurtenissen van afgelopen maanden is het thema van NSK 2021 een relevant onderwerp in ieders leven. Ook met een serieus en gevoelig onderwerp als de dood zijn er opties mogelijk voor eventuele samenwerking met het bedrijfsleven. Denk hierbij aan sponsoring door een florist, die niet alleen de bloemen verzorgt die na elk concert aan het Artistiek Team worden gegeven, maar ook de concertlocatie opfleurt met schitterende boeketten en adverteert in het programmaboekje. Het DB staat open voor het aangaan van betrekkingen met mogelijke partners die in dit veld actief zijn.

Naast deze brede oriëntatie heeft het NSK manieren om inkomsten te vergaren vanuit de privésector. Vorig jaar bestond een significant deel van de sponsors van het NSK uit particulieren bereikt via de eigen kring. Om deze benaderingswijze verder uit te laten kristalliseren, ambieert het DB om actief het alumninetwerk te gebruiken voor werving van nieuwe sponsors. Oud-leden van het NSK hebben zelf gestudeerd, en velen van hen zijn terecht gekomen op hoge posities binnen het bedrijfsleven. Bovendien zijn deze mensen al bekend met en betrokken bij de missie van het NSK. Daarom is het een kleine maar waardevolle stap om niet alleen henzelf maar ook hun werkgevers te werven voor een financiële bijdrage aan de NSK-projecten. In 2020 werd dit op kleine basis met groot succes uitgeoefend. Voor volgend jaar is het streven om de schaal van dit netwerk te vergroten.

Een element dat komend jaar voor het eerst aan de sponsoractiviteiten zal worden toegevoegd is de organisatie van een NSK-dag. Deze dag, die tijdens de herfst zal plaatsvinden, zal gevuld worden met activiteiten voor oud-leden en geïnteresseerden. Dit slaat vier vliegen in één klap. Ten eerste bevordert dit onderlinge betrokkenheid tussen de achterban en het NSK en haalt dit de banden aan met het vriendencircuit. Ten tweede kunnen op deze dag allerlei mensen en bedrijven van het NSK proeven en geënthousiasmeerd worden om haar financieel te steunen. Ten derde kan een kleine toegangsprijs gevraagd worden voor dit evenement, wat verder bij zal dragen aan de inkomsten. Ten vierde blijft het NSK op deze manier ook zichtbaar buiten het primaire project in het voorjaar. Zulk een evenement heeft in allerlei opzichten potentie. Of deze NSK-dag dit jaar kan doorgaan zal afhangen van de ontwikkeling van het Coronavirus en de maatregelen die hieruit voortvloeien.

In het verleden heeft het NSK ernaar gestreefd om ook sponsoropbrengsten te realiseren vanuit haar specialisatie: koorzang. Het DB stuurt erop aan elk jaar minstens één sponsorconcert te geven, waarbij het NSK tegen betaling een evenement oplost met koormuziek. Zo'n sponsorconcert valt buiten de periode van het lopende project, met een koor samengesteld uit leden van meerdere NSK-lichtingen. Dat is mogelijk, omdat het NSK inmiddels een behoorlijke hoeveelheid oud-deelnemers kent met veel zangtalent en ervaring. Door de organisatie van dergelijke optredens buiten de primaire concertreeks om, kan een deel van de kosten op de jaarbegroting gedekt worden. Voor het aankomende jaar is het DB helaas genoodzaakt deze sponsorkoor-ambities te pauzeren in verband met de huidige verspreiding van het COVIC-19 virus die deze activiteiten met zich meebrengen. Volgend jaar hoopt het DB deze sponsoractiviteiten weer voort te kunnen zetten.

Door een combinatie van alle bovengenoemde methoden is het DB vol vertrouwen dat de positieve resultaten van vorig jaar verder kunnen worden uitgebouwd, en dat de sponsoring geleverd door bedrijven een significant deel van de NSK-begroting kan dekken.

Vriendenstichting

Een ander deel van de sponsoring wordt gerealiseerd door de Vrienden van het NSK. Dit zijn donateurs die het NSK een warm hart toedragen en zich middels een jaarlijkse donatie verbinden aan de Vriendenstichting. In de loop van de jaren heeft het NSK een enorm publiek bereikt, waarvan veel mensen graag verbonden willen blijven aan het koor. Om aan deze wens tegemoet te komen, is de mogelijkheid gecreëerd om Vriend van het NSK te worden. Deze groep Vrienden bestaat uit muziekliefhebbers, (familie en vrienden van) zangers, oud-deelnemers en andere door de concerten geenthousiasmeerde geïnteresseerden. Het AB van het NSK zorgt ervoor dat de banden nauw blijven tussen Vriend en koor, onder andere door hen meerdere malen per jaar via een nieuwsbrief op de hoogte te houden van het reilen en zeilen van het NSK.

In 2020 zijn 20 Vrienden geworven. Hoewel dit al een mooi aantal is wil het DB zich dit jaar nog meer dan anders bezig gaan houden met het werven van nieuwe Vrienden. Dit willen we gaan doen door in de correspondentie met genodigden van de NSK-dag en in de bevestigingsmail volgend op kaartverkoop de mogelijkheid te verwerken om eenvoudig vriend te worden (zie Professionalisering en financiële duurzaamheid op p. 23). Daarnaast zal net als andere jaren ingezet worden op het onderhouden van contact met de concertbezoekers en mensen om hen heen, door bijvoorbeeld bezoekers aan te spreken tijdens concerten of familieleden een kaartje te sturen. Ook schrijft het DB alle oud-leden nog eens aan.

Conclusie

Om de sponsordoelen van vorig jaar opnieuw te halen is dit jaar een aparte sponsorcommissaris aangesteld binnen het NSK. Er zijn veel diverse kanalen waarlangs gezocht kan worden naar mogelijke partners. In de eerste plaats streeft het DB ernaar sponsoren aan het NSK te binden die kunnen voorzien in de materiële behoeftes die het project met zich meebrengt. Daarnaast wordt gezocht naar sponsoren die zich kunnen spiegelen aan het thema van het lopende project. Andere manieren van sponsorwerving zijn het nauwer betrekken van de werkgevers van NSK-alumni, en het geven van sponsorconcerten. Ook wil het DB een grootse NSK-dag organiseren voor inkomsten, werving, engagement en zichtbaarheid, als de ontwikkelingen omtrent het coronavirus dit toelaten. Verder zal het DB de banden met de Vrienden van het NSK blijven onderhouden en zet het erop in dit netwerk uit te breiden. Extra informatie over de sponsoring kan worden aangevraagd bij de sponsorcommissaris Marijn Eigenhuis, te bereiken via sponsoring@nskk.nl.

Bijlage 3: Aanbevelingen

Tido de Visser

Algemeen directeur Nederlands Kamerkoor

Het Nederlands Kamerkoor beschouwt het Nederlands Studenten Kamerkoor als een onmisbare schakel in het Nederlandse muzikale landschap. Zij zetten compositieopdrachten uit aan Nederlandse componisten en slaan de brug naar een actief cultureel engagement van studenten door heel Nederland. Met hun uitdagende programmering en frisse wijze van presentatie zijn ze in staat een jong publiek voor koormuziek te winnen, waar de gehele koorsector baat bij heeft.

Wij zijn als Nederlands Kamerkoor dan ook bijzonder blij dat het NSK zich al jaren manifesteert als broedplaats voor koormuziek en als voorvechter van een gezonde koorsector. Dat ze dat weten te doen met telkens wisselende bezettingen - onvermijdelijk vanuit hun werkwijze met studenten - maakt het extra knap en bijzonder dat er steeds weer nieuwe, jonge en betrokken zangers opstaan, die samen concerten brengen van een ongekend hoog niveau.

Jos van Veldhoven

Artistiek leider van de Nederlandse Bachvereniging, docent koordirectie aan het Conservatorium van Amsterdam en aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag

Heel graag wil ik met deze brief het Nederlands Studenten Kamerkoor ondersteunen in zijn belangrijke werk voor het koorleven in Nederland.

Al gedurende een lange reeks van jaren is het deze bijzondere groep gelukt om een standaard hoog te houden wat betreft het bijeenbrengen van vocale talenten, originele programmakeuzes, het geven van kansen aan jonge professionele koorleiders en niet in de laatste plaats: het promoten van bijzonder repertoire waaronder dat van vele Nederlandse componisten.

Het NSK verdient ondersteuning in elk opzicht en het belang van deze groep kan niet gemakkelijk worden overschat. Voor een aantal van de (jonge) zangers is de groep een springplank naar een (semi)professioneel koorleven. Ook vult het koor een voorbeeldfunctie en vult het een lacune op het gebied van zingen in een ensemble die veel conservatoria laten liggen. Van harte zou ik u dan ook willen oproepen het NSKK zo veel als mogelijk te ondersteunen.